

Forsvarsdepartementet
Avdeling for personell og fellestjenester
Seksjon for felles juridiske tjenester
PB 8126 Dep
0032 OSLO

Dato: 20.11.2009
Saksbehandler: Erlend Bakken
Juridisk seksjon - forsikringsavdelingen
Telefon: 22 24 17 61
E-post: eba@spk.no
Vår referanse: 09/168734-2
Deres dato: 09.10.2009
Deres referanse: 2009/02223
3/FD/I4/SOH/MCR

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAK NR. 09/02223-47	
24 NOV 2009	
ARKBET.	600
MASSBREV 5 AR	
MASSBREV 20 AR	
BEVARES	

HØRING – UTKAST TIL TO NYE FORSKRIFTER OG EN FORSKRIFTSENDRING TIL LOV AV 2. JULI 2004 NR. 59 OM PERSONELL I FORSVARET (FORSVARSPERSONELLOVEN)

1. Innledning

Det vises til høringsbrev av 09.10.2009 om utkast til forskrifter og forskriftsendring til forsvarspersonelloven.

Høringsfrist er satt til 20.11.2009.

Dette høringsvaret blir også sendt elektronisk i dag.

2. Utkast til forskrift om oppfølging og erstatning for personell som tjenestegjør eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner

2.1. Generelt

Slik Statens Pensjonskasse ser det, gjelder alminnelig erstatningsrett med mindre noe annet fremgår av forskriften med forarbeider.

Årsakskravet følger av forsvarspersonelloven, men bør etter Statens Pensjonskasses vurdering presiseres nærmere i forskriften. Vurderingen av om en skade eller sykdom har oppstått som følge av tjenesten, er et spørsmål som omfatter både årsakssammenhengen og ansvarsgrunnlaget. Grensetilfeller vil kunne dukke opp der skade eller sykdom viser seg å ha liten eller ingen sammenheng med tjenesten, enten på geografisk, tidsmessig, medisinsk eller annet grunnlag. Det er derfor ønskelig med ytterligere avklaringer om dette fra departementet.

Forskriften er for øvrig taus om spørsmålet om foreldelse av erstatningskrav. Det samme gjelder forskriftens forhold til forvaltningsloven. Dette bør etter Statens Pensjonskasses oppfatning avklares nærmere.

2.2. Personkrets

Forskriften § 1 bruker begrepet "tilsatt", jf forsvarspersonelloven § 2. Formålet med forskriften er å omfatte alle tjenestegjørende i internasjonale operasjoner. De ulike grupper av personell som tjenestegjør i slike operasjoner antas å ha ulike ansettelses- og engasjementsforhold. Noen av disse kan falle utenfor begrepet "tilsatt". Dette bør etter vår oppfatning presiseres i forskriften.

Sivilt personell med tilknytning til Forsvarsdepartementet og underliggende etater og som tilhører bestemte kategorier fastsatt av Forsvarsdepartementet omfattes av forskriften. Det er for Statens Pensjonskasse uklart om dette er sammenfallende med personkretsen etter forsvarspersonelloven.

2.3. Erstatningsutmåling

Forskriften § 7 sier at "erstatningen skal være på samme nivå som den til enhver tid gjeldende tariffavtale". Statens Pensjonskasse foreslår at det presiseres at dette gjelder det generelle maksimale erstatningsbeløpet.

Bestemmelsen knytter maksimalt erstatningsnivå direkte til særavtalen med tilhørende protokoll. Dette gir en viss uforutsigbarhet for staten med hensyn til budsjettering, reserveavsetning og aktuarberegninger. Prinsipielt finner Statens Pensjonskasse det uheldig at innhold i, og omfang av, slike bestemmelser betinges av mer eller mindre tilfeldige fremtidige forhandlingsresultater.

Det bør avklares hvilken tariffavtale som skal legges til grunn ved sammenligning av erstatningsnivå. Statens Pensjonskasse vil anbefale å anvende tariffavtalen som gjaldt under tjenesten, da dette gir størst forutsigbarhet.

Vi antar at erstatningsutmålingen vil gjøres på samme måte som etter yrkesskadeordningen med særavtalen i dag. Likeledes antas det at utgifter til juridisk bistand og spesialisterklæring skal være inkludert i maksimalt erstatningsbeløp.

Vi antar også at adgangen til fradrag i utmålt erstatning vil følge de alminnelige erstatningsrettslige regler og at erstatning etter forskriften er primær også i forhold til yrkesskadeforsikringsordningen, jf høringsbrevet side 7.

2.4. Saksbehandlingen

Statens Pensjonskasse er i utkastet gitt ansvar for å informere om konsekvenser ved valg av henholdsvis engangsutbetaling eller periodiske ytelser ved utmåling av erstatningen.

Et slikt veiledningsansvar må begrenses til å informere om adgangen til å velge mellom disse to formene, og ikke omfatte rådgivning om hvilken form som er mest formålstjenlig for den enkelte skadelidte.

2.5. Løpende, periodiske ytelser

Forskriften gir skadelidte mulighet til å velge å få beløpet utbetalt som en løpende ytelse.

Det antas at skattepliktige erstatningsposter, som lidt inntektstap, ikke inkluderes i engangserstatningssummen som skal omregnes til periodisk ytelse.

I høringsnotatet presiseres det at det må tas høyde for skatteulempe, med henvisning til Lignings-ABC punkt 2.3.2. Det bør imidlertid etter Statens Pensjonskasses syn utredes nærmere hvorvidt man kan velge å gjøre denne ytelsen skattefri uavhengig av om den utbetales løpende eller ikke. Det vises her til Lignings-ABC samme sted: *"Grensen mellom engangserstatning i avdragsform og periodiske ytelser bestemmes av om dødsfallsrisikoen er knyttet til ytelsens samlede omfang. Skal antall terminer løpe uavhengig av inntrådte dødsfall, regnes ytelsene som avdrag på engangserstatning"*.

I høringsnotatet har departementet lagt til grunn at om en skadelidte som mottar periodiske ytelser dør, vil erstatningen omregnes til et engangsbetrag ved overføring til de etterlatte. Det taler for at utbetalingen bør være skattefri, jf ovenstående sitat fra Lignings-ABC. Det bør presiseres i forskriften hvordan denne omregningen skal skje.

Forholdet mellom forskriften § 8 fjerde og femte ledd anbefales nærmere presisert.

3. Utkast til forskrift om endring i forskrift om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.

3.1. Lovforankring

Statens Pensjonskasse stiller seg positiv til at forskriften lovforankres i forsvarspersonelloven.

4. Utkast til forskrift om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner

4.1. Generelt

Statens Pensjonskasse forstår departementet slik at beviskravene etter ny forskrift om særskilt kompensasjonsordning skal være i tråd med den generelle erstatningsretten.

4.2. Tidsmessig omfang

Virkeområde i tid er satt fra "1978". Dette bør presiseres og det foreslås presisert til 01.01.1978.

4.3. Vilkår for erstatning

Rett til erstatning er knyttet til "varig ervervsmessig uførhet".

Departementet legger til grunn at det må foreligge en spesialisterklæring som sannsynliggjør årsakssammenheng mellom tjenesten og belastningsskaden, samt mellom tjenesten og en ervervsmessig uførhet. Departementet ønsker at uføregraden som følge av tjenesten skal fremgå av erklæringen. Ervervsmessig uførhet er et juridisk og økonomisk begrep. Det er ikke en medisinsk oppgave å besvare dette. En nærmere vurdering av funksjonsevnen er derimot noe som kan gjøres av en spesialist. I den grad denne "tallfestes" vil denne vurderingen kunne være et utgangspunkt for utmålingen.

Om periodiske ytelser, se våre kommentarer i punkt 2.5.

4.4. Etterlattes erstatning

Statens Pensjonskasse er usikker på bestemmelsens omfang slik den nå fremstår i forskriften § 6. Det bør presiseres hva som ligger i "krav er fremmet". Regelen bør av retts tekniske hensyn og hensynet til forutsigbarhet være i tråd med de alminnelige regler for arv av erstatningskrav, jf. skl. § 3-10.

4.5. Saksbehandlingen

Vi viser til punkt 2.4. foran.

En adgang til etteroppgjør bør knyttes opp til den alminnelige erstatningsrett, jf. skl. § 3-8, eventuelt forskrift om standardisert erstatning ved yrkesskade § 5-1. Dette på bakgrunn av retts tekniske hensyn og hensynet til forutsigbarhet.

4.6. Utgifter til juridisk bistand og spesialisterklæring

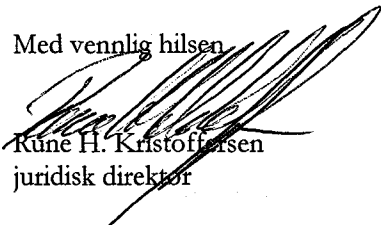
Etter ordlyden i § 10 ønsker ikke departementet at dekning av utgifter til spesialisterklæring og juridisk bistand skal være betinget av årsakssammenheng mellom varig psykisk belastningsskade og tjenesten i internasjonal operasjon. Likevel tyder ordlyden på at varig psykisk belastningsskade og tjeneste i internasjonal operasjon må foreligge (hver for seg, uten årsakssammenheng) for at disse utgiftene skal kunne dekkes. Forutsatt at det er slik bestemmelsen skal forstås, er det Statens Pensjonskasses oppfatning at det vil være urimelig om utgifter til en erklæring avslås, fordi spesialisten ikke finner at varig psykisk belastningsskade foreligger. Dette foreslås endret.

4.7. Foreldelse

Psykiske belastningsskader som er påført før forskriftens ikrafttredelse (antatt 01.01.2010) foreldes tidligst tre år etter ikrafttredelsen etter forskriften § 11. Vi forstår begrepet "påført" til å skulle være tidspunktet for tjenestegjøringen (eksponeringen).

Det må presiseres at det er erstatningskrav som følge av psykisk belastningsskade som er gjenstand for eventuell foreldelse.

Med vennlig hilsen

Rune H. Kristoffersen
juridisk direktør

Rachel Husebø Chambenoit
avdelingsleder